

CONDICIONAL

Segons com pot sembla antiintuïtiu, però el problema procedeix del fet que sovint es dóna per suposat quelcom que no s'hauria de donar per suposat. Mirem l'exemple següent:

p = «plou» (que és una versió simplificada de l'enunciat «ara plou», que és un enunciat perquè pot ser V o F.

q = «es mullen els carrers de la ciutat» Examinem l'enunciat

«Sempre que plou es mulla el terra dels carrers» ($p \rightarrow q$)

Repetim la taula:

P	\rightarrow	Q	
V	V	V	Si plou i es mullen els carrers, es compleix la condició i tot el condicional és V
V	F	F	Si plou i no es mullen els carrers, no es compleix la condició i tot el condicional és F
F	V	V	Si no plou i es mullen els carrers, no sabem què passaria si plugués, que és el que hem suposat
F	V	F	Si no plou ni es mullen els carrers, no sabem què passaria si plugués, que és el que hem suposat

Atenció!

Aquesta taula de veritat és sovint contraintuïtiva, ja que acceptar que un condicional sigui vertader merament pel fet que el seu antecedent sigui fals va en contra de certes intuïcions lingüístiques.

Hi ha diferents maneres d'explicar aquestes intuïcions. Per exemple, molts condicionals dels llenguatges naturals no són merament vertaders pel fet que el seu antecedent sigui fals. (Cal pensar aquí en els condicionals contrafàctics en subjuntiu: "Si hagués deixat caure el got a terra, s'hauria esmicolat". L'enunciat, pensem, és vertader encara que no deixi caure el got a terra, **però no pas només pel fet que no el deixo caure**. Hi ha contrafàctics falsos amb antecedent fals: "Si ahir m'hagués bufat un parell d'ampolles de rom, avui estaria tan panxo"). Potser la manera més intuïtiva d'explicar perquè tendim a dubtar de la taula de veritat del condicional és justament perquè hi ha condicionals dels llenguatges naturals (expressions del tipus 'si...aleshores...' que no són, de fet, condicionals materials (és a dir, que no es representen correctament amb la taula de veritat típica.) Una característica d'aquests condicionals és que no són veritativo-funcionals: cap taula de veritat pot expressar-los. Una altra, connectada amb la primera, és que és part del seu contingut que hi hagi un vincle (causal o analític) entre l'antecedent i el conseqüent.

Per altra part, una altra possible causa que explica el problema d'entendre bé la taula d'aquest exemple procedeix del fet que (una de les intuïcions lingüístiques de què parlàvem) sovint hi ha qui pensa que la frase «si plou llavors es mullen els carrers de la ciutat» equival a dir «si NO plou llavors NO es mullen els carrers de la ciutat», però, *aquest no és l'enunciat que havíem dit*. Hi afegim subreptíciament una condició nova que no té perquè ser així. Si diem que «si p llavors q » no diem que «si no p llavors no q », que és un enunciat diferent. Per tant, en el cas que no es doni p (és a dir, quan p és fals), com que no es dóna la condició inicial no podem saber si es compleix la condició, ja que la limitàvem al cas en què p fos verdader. Ara bé, mentre que un cop simbolitzat es veu clarament que $(p \rightarrow q)$ és diferent de $(\neg p \rightarrow \neg q)$, molta gent pensa que si hom diu "si plou, llavors es mulla el terra" i, acte seguit es diu "no plou", tendeixen a pensar que es conclou que "no es mulla el terra". Però, com hem vist, això no seria lògicament correcte. Potser podrien estar regant i, encara que no plugués, es mullaria el terra.